

Na temelju članka 137., 138. stavka 3. i stavka 4. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/16, 89/18), Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 48/16 i 62/16) i Odluke Vlade HNŽ-K o davanju suglasnosti na Prijedlog Kolektivnog ugovora za djelatnost srednjeg obrazovanja u HNŽ-K broj: 01-1-02-2091/21 od 26.8.2021. godine, Sindikat srednjeg i visokog obrazovanja, odgoja, nauke i kulture BiH za HNK, Sindikat srednjih škola HNŽ-a (u daljem tekstu: Sindikat) i Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-K zaključuju:

Kolektivni ugovor za djelatnost srednjeg obrazovanja u HNŽ-K

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet)

- (1) Ovim Kolektivnim ugovorom za djelatnost srednjeg obrazovanja (u daljem tekstu: Kolektivni ugovor) regulira se zasnivanje radnog odnosa, zaključivanje ugovora o radu, dužina i raspored radnog vremena, plaće i druge naknade iz radnog odnosa, periodi isplate plaća i naknada, odsustvovanje sa rada i odmori, prestanak ugovora o radu, rješavanje sporova iz radnog odnosa i druga pitanja iz radnog odnosa i po osnovu rada u svim javnim ustanovama u kojima se obavlja srednjoškolska djelatnost na području HNŽ-K (u daljem tekstu: srednja škola).

Članak 2. (Primjena najpovoljnijeg prava)

- (1) Pravilnikom o radu srednje škole ili drugim pravnim aktima, ne mogu se utvrditi manja prava radnika od prava koja su utvrđena ovim Kolektivnim ugovorom.
- (2) Ako je neko pravo iz radnog odnosa različito uređeno zakonima, Kolektivnim ugovorom, Pravilnikom o radu srednje škole ili drugim pravnim aktima primjenjuje se za radnika najpovoljnije pravo.

Članak 3. (Primjena drugih propisa)

- (1) Sva pitanja iz radnog odnosa koja nisu uređena Zakonom o radu, Općim kolektivnim ugovorom za teritoriju Federacije BiH i ovim Kolektivnim ugovorom, definiše se Pravilnikom o radu srednje škole.

II - RADNI ODNOS

Članak 4. (Zasnivanje radnog odnosa)

- (1) U srednjim školama radni odnos zasnivaju ravnatelji, zamjenici ravnatelja, profesori/nastavnici, odgajatelji, stručni suradnici, suradnici i radnici za obavljanje drugih poslova osnovne djelatnosti srednje škole, tehničkih i pomoćno-tehničkih poslova (u daljem tekstu: radnik) sukladno propisanim općim i posebnim uvjetima (stručna sprema, stručni ispit, posebna specijalistička znanja, radno iskustvo, psihofizičke sposobnosti i drugi uvjeti).
- (2) Radnik iz stavka 1. ovog članka ostvaruje prava iz radnog odnosa sukladno Zakonu o radu, Zakonu o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju u HNŽ-K, ovom Kolektivnom ugovoru, općim aktima srednje škole i Ugovoru o radu.
- (3) Radnik se, kao i lice koje traži zaposlenje u srednjoj školi, ne može stavljati u neravnopravan ili nepovoljniji položaj u odnosu na druga lica s obzirom na spol, spolno opredjeljenje, bračno stanje, obiteljske obveze, invalidnost, trudnoću, jezik, vjeru, političko opredjeljenje, nacionalnu pripadnost, socijalni status, imovinsko stanje, rasu, boju kože, članstvo ili nečlanstvo u političkim strankama, članstvo ili nečlanstvo u sindikatu i zdravstveni status koji zadovoljava uvjete za rad u srednjim školama.
- (4) Svako postupanje uzrokovano nekim od osnova iz stavka (3) ovog članka predstavlja diskriminaciju.

Članak 5. (Utvrđivanje radnog odnosa)

- (1) Rad radnika u srednjim školama obavlja se sukladno zakonu i podzakonskim aktima kojima se regulira srednje obrazovanje, nastavnim planovima i programima, pedagoškim standardima i normativima koji se primjenjuju za rad srednjih škola i općim aktima škole, čije utvrđivanje će se vršiti uz obveznu konzultaciju sa nadležnim organima reprezentativnih sindikata srednjih škola.

Članak 6. (Utvrđivanje poslodavca)

- (1) Poslodavac u smislu ovog ugovora je srednja škola, sa kojom radnik zaključuje ugovor o radu i zasniva radni odnos, te na temelju ugovora o radu obavlja određene poslove i zadatke, a poslodavac mu isplaćuje plaću i naknade, te izvršava druge obveze iz radnog odnosa sukladno zakonu, ovom Kolektivnom ugovoru, općim aktima škole i Ugovorom o radu.
- (2) Vlada Županije osigurava sredstva za financiranje oblasti srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Proračunu Županije, uz mišljenje srednjih škola, sukladno Zakonu o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju i Kolektivnom ugovoru.

Članak 7.
(Zdravstvena sposobnost)

- (1) Ugovor o radu u srednjoj školi može zaključiti lice koje ima opću zdravstvenu sposobnost utvrđenu od nadležne zdravstvene ustanove i koje ispunjava posebne uvjete za obavljanje odgovarajućih poslova.
- (2) Radnik u srednjoj školi koji tijekom radnog odnosa oboli od zarazne, duševne bolesti, psihičkog poremećaja ili ovisnosti ne može sudjelovati u odgojno-obrazovnom radu sve dok traju takve okolnosti, odnosno dok radnik ne pribavi uvjerenje odgovarajuće zdravstvene ustanove o zdravstvenoj sposobnosti.

Članak 8.
(Način zasnivanja radnog odnosa)

- (1) Zapošljavanje u srednjoj školi zasniva se na način i po postupku propisanom Zakonom o radu, Zakonom o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju, općim aktima škole i ovim Kolektivnim ugovorom i Ugovorom o radu.
- (2) Školski odbori, poslije procesa zbrinjavanja radnika za čijim radom je prestala potreba u školama na području HNŽ-K, na prijedlog ravnatelja srednjih škola, dužni su sagledati mogućnost popune upražnjenih radnih mjesta (do dopune nastavne norme) angažmanom na određeno vrijeme do kraja nastavne godine sa radnicima u istoj školi, koji imaju zaključen Ugovor o radu na neodređeno vrijeme, sa nepunom nastavnom normom i nepunim radnim vremenom, bez raspisivanja natječaja, na zahtjev škole uz suglasnost Ministarstva. Tek nakon tog procesa prići donošenju odluka o raspisivanju natječaja. Zapošljavanje u srednjoj školi vrši se na temelju javnog natječaja, uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva, koji se objavljuje na web-stranici škole i oglasnoj ploči Službe za zapošljavanje, uz prethodno datu obavijest u sredstvima dnevnog javnog informiranja dostupnim na području Županije. Rok za podnošenje prijave po natječaju ne može biti kraći od 8 (osam) niti duži od 15 (petnaest) dana.

Članak 9.
(Sadržaj javnog natječaja)

- (1) Javni natječaj mora da sadrži opće i posebne uvjete koji su zakonom, nastavnim planom i programom, pedagoškim standardima i normativima i općim aktima srednje škole utvrđeni za to radno mjesto, trajanje radnog odnosa i trajanje probnog rada, ukoliko je predviđen općim aktima srednje škole i sukladno ostalim propisima relevantnim za ovu oblast.

Članak 10.
(Izbor kandidata)

- (1) Izbor kandidata po raspisanom natječaju vrši se sukladno provedbenim aktima škole.
- (2) Izbor kandidata prijavljenih na natječaj, mora se izvršiti najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dana isteka roka za natječaj.

Članak 11.
(Obavijest o rezultatima natječaja)

- (1) Kandidatu koji nije primljen u radni odnos daje se pismena obavijest, uz odluku o prijemu, koja obvezno mora sadržavati podatke o kandidatu koji je primljen u radni odnos, razloge zbog kojih kandidat nije primljen u radni odnos i pouku o pravnom lijeku.
- (2) Kandidat koji nije primljen u radni odnos ima pravo uvida u dostavljenu dokumentaciju ostalih prijavljenih kandidata, pri čemu je škola dužna postupati sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/06, 76/11, i 89/11) i može podnijeti prigovor školskom odboru u roku od 7 (sedam) dana od dana prijema obavijesti i Odluke o prijemu.
- (3) Prigovor na Odluku iz stavka (1) ovog članka zadržava izvršenje Odluke o izboru kandidata.
- (4) Školski odbor srednje škole dužan je o prigovoru iz prethodnog stavka ovog članka odlučiti u roku od 8 (osam) dana od dana isteka roka za podnošenje prigovora.
- (5) Odluka koja je donesena po prigovoru je konačna.

Članak 12.
(Ugovor o radu)

- (1) Radni odnos u srednjoj školi zasniva se potpisivanjem ugovora o radu između radnika i poslodavca, danom otpočinjanja rada radnika sukladno ugovoru o radu, a na temelju Zakona o radu.
- (2) Poslodavac je dužan radniku dostaviti dokaz, u pisanoj formi, kojim potvrđuje da ga je prijavio na obvezno osiguranje u roku od 15 (petnaest) dana od dana zaključivanja ugovora o radu, odnosno početka rada, kao i svake promjene osiguranja koja se tiče radnika.

Članak 13.
(Sadržaj ugovora o radu)

- (1) Ugovor o radu pored svih elemenata utvrđenih zakonom, podzakonskim aktima, ovim Kolektivnim ugovorom i općim aktom ustanove srednjeg obrazovanja, sadrži poslove i zadatke na koje se angažira radnik: opis poslova i zadataka, normu sati, obveze koje proističu za radnika iz radnog odnosa u pogledu stručnog usavršavanja, daljeg obrazovanja i unapređivanja svog rada i druga pitanja sukladno odgovarajućim pedagoškim standardima i normativima.

Članak 14.
(Zaključivanje ugovora o radu)

- (1) Ugovor o radu u srednjoj školi se, u pravilu, zaključuje na neodređeno i određeno vrijeme, sukladno Zakonu o radu.
- (2) Prijem u radni odnos na određeno vrijeme vrši se sukladno odredbama Zakona o srednjem odgoju i obrazovanju, Zakona o radu, ovog Kolektivnog ugovora i provedbenim aktima/propisima za prijem radnika. Radnici zaposleni u srednjim školama na neodređeno vrijeme mogu, radi racionalizacije troškova prijevoza i drugih opravdanih razloga (preseljenja, stupanja u brak, racionalnije organizacije nastavnog procesa) preći u drugu školu sukladno

sporazumu o prelasku radnika na istim radnim mjestima iz jedne u drugu školu, koji zaključuju poslodavci uz suglasnost radnika i suglasnost Ministarstva.

- (3) Radnika koji je izabran, odnosno imenovan na neku od javnih dužnosti, ravnatelja/zamjenika i pomoćnika ravnatelja škole, i koji nakon završenog mandata želi da se vrati kod istog poslodavca, poslodavac je dužan rasporediti na poslove na kojima je radio prije stupanja na dužnost, ili sličnim poslovima sukladno njegovoj stručnoj spremi.

Članak 15.

(Privremeni i povremeni poslovi, Ugovor o djelu)

- (1) Za obavljanje poslova izvan redovitog radnog vremena zaključuje se ugovor o djelu, pod uvjetom da ti poslovi ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, s punim ili nepunim radnim vremenom i da ne traju duže od 60 (šezdeset) dana u toku kalendarske godine.
- (2) Ugovor iz stavka (1) ovog članka se zaključuje u pisanoj formi i sadrži vrstu, način i rok izvršenja poslova i iznos naknade za izvršeni posao.
- (3) Privremeni i povremeni poslovi su predviđeni Pravilnikom o radu ustanove, i zaključuju se uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.

Članak 16.

(Pripravnik)

- (1) Lice koje nakon završenog fakulteta, više ili srednje škole zasniva radni odnos prvi put u tom zanimanju, radi stručnog osposobljavanja za samostalan rad, prima se u radni odnos u srednju školu na određeno vrijeme.
- (2) Radni odnos pripravnika traje do isteka roka utvrđenog za polaganje stručnog ispita, utvrđenog podzakonskim aktima, a najduže godinu dana.
- (3) Pripravnik je dužan nakon isteka roka na koji je zaključen ugovor o radu polagati stručni ispit sukladno zakonskim i podzakonskim aktima.

Članak 17.

(Probni rad)

- (1) Poslodavac može ugovoriti probni rad u trajanju od 3 (tri) do 6 (šest) mjeseci, a otkazni rok iznosi najmanje 7 (sedam) dana.
- (2) Za vrijeme trajanja probnog rada radnika iz stavka (1) ovog članka školski odbor srednje škole imenuje stručno Povjerenstvo od 3 (tri) člana od kojih 2 (dva) člana predlaže ravnatelj, a 1 (jednog) člana predlaže reprezentativni Sindikat srednje škole.
- (3) Stručno Povjerenstvo iz stavka 2. ovog članka dužno je u roku od pet (5) dana, nakon isteka probnog rada donijeti mišljenje o probnom radu radnika.

Članak 18.
(Trajanje probnog rada)

- (1) Ako poslodavac, srednja škola, nakon isteka trajanja probnog rada, a u roku od 8 (osam) dana nakon dostave mišljenja od strane stručnog povjerenstva iz članka 17. stavka (2) ovog Kolektivnog ugovora ne donese odluku o prestanku radnog odnosa, smatra se da je radnik zadovoljio na probnom radu, i radni odnos radnika traje do isteka vremena o trajanju radnog odnosa navedenog u natječaju.

Članak 19.
(Prestanak radnog odnosa nakon isteka probnog rada)

- (1) Radniku koji na probnom radu ne zadovolji, školski odbor srednje škole donijet će odluku o prestanku radnog odnosa.

Članak 20.
(Odsustvo za vrijeme probnog rada)

- (1) Radniku u srednjoj školi koji je za vrijeme trajanja probnog rada određeni vremenski period iz opravdanih razloga utvrđenih zakonom i ovim Kolektivnim ugovorom bio odsutan sa rada, probni rad se produžava za isti vremenski period.

III - ZAŠTITA NA RADU

Članak 21.
(Zaštita na radu)

- (1) Srednja škola treba voditi računa o osiguranju takvih uvjeta i mjera osobne i kolektivne zaštite kojima se štiti psihofizičko zdravlje, te osobna i kolektivna sigurnost svih radnika i učenika, sukladno zakonu i važećim propisima o sigurnosti i zdravlja na radu.

Članak 22.
(Oprema za rad posebnih kategorija radnika)

- (1) Posebnim kategorijama radnika angažiranim u kemijskom laboratoriju, odnosno laboratorijima za biologiju i fiziku, zdravstvenim ustanovama, prostorima za šport i na otvorenom, (radnici i učenici na praktičnoj nastavi, kuharice, spremačice i sl.) poslodavac može sukladno svojim mogućnostima osigurati odgovarajuću zaštitnu opremu.

Članak 23.
(Sistematski pregled)

- (1) Poslodavac je dužan sukladno svojim mogućnostima obezbijediti provođenje obveznog, zakonom predviđenog sistematskog pregleda jednom u pet godina, sukladno preporukama Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi.

IV - RADNO VRIJEME

Članak 24. (Radno vrijeme)

- (1) Radno vrijeme radnika u srednjim školama traje 40 (četrdeset) sati tjedno, u pravilu, u petodnevnom radnom tjednu.
- (2) U okviru 40-satnog radnog tjedna, raspored radnog vremena radnika i korištenje dnevnog i tjednog odmora utvrđuje se sukladno važećim zakonskim propisom za djelatnost srednjeg obrazovanja i odgoja, ovom Kolektivnom ugovoru, pedagoškim standardima i normativima, nastavnim planom i programom i Pravilnikom o radu škole/podzakonskim aktom škole.
- (3) Radniku (roditelju/staratelju), koji ima dijete sa poteškoćama u razvoju, nastavna norma/radno vrijeme se umanjuje za 1/3 sedmično, uz dogovor sa poslodavcem i uz suglasnost Ministarstva.
- (4) Radniku koji ima četvero i više maloljetne djece, nastavna norma/radno vrijeme se umanjuje za 1/3 sedmično, uz dogovor sa poslodavcem i uz suglasnost Ministarstva.
- (5) Prava iz stavka 3. i 4. ovog članka se odnose na radnike koji imaju zaključen ugovor o radu iznad pola nastavne norme/iznad pola radnog vremena, bez umanjenja plaće i mogućnosti honorara.
- (6) Prava iz stavka 3. i 4. ovog članka ne mogu se koristiti kumulativno.
- (7) Ukoliko oba roditelja rade u školama na području HNŽ-K prava iz stavka 3. ili 4. ovog članka može koristiti jedan od njih.
- (8) Peti listopada, Svjetski dan nastavnika, obilježava se u školama kao radni nenastavni dan uz prigodan program u organizaciji Ministarstva i sukladno Godišnjem programu rada škole.

Članak 25. (Neposredni odgojno-obrazovni rad)

- (1) U sklopu 40-satnog radnog tjedna nastavnici imaju: propisanu tjednu pedagošku normu nastavnih sati u neposredno odgojno-obrazovnom radu u školi, vrijeme pripreme za nastavu, rad na dokumentaciji, suradnju sa roditeljima i individualni rad sa učenicima. Navedeni poslovi utvrđuju se pedagoškim standardom i normativom i Pravilnikom o radu škole.
- (2) Nastavniku koji je navršio 30 (trideset) godina radnog staža, na osobni zahtjev, umanjuje se nastavna norma za 2 (dva) sata, a nastavniku koji je navršio 35 (trideset pet) godina radnog staža, na osobni zahtjev, umanjuje se nastavna norma za 4 (četiri) sata, bez umanjenja plaće i bez mogućnosti honorara, prije početka polugodišta.
- (3) Radnik koji sudjeluje neposredno u odgojno-obrazovnom radu u srednjoj školi tijekom radnog dana može imati, u pravilu, najviše 5 (pet) sati redovite nastave u kontinuitetu.
- (4) Promoviranim mentorima se umanjuje nastavna norma za 1 (jedan) sat tjedno, a promoviranim savjetnicima za 2 (dva) sata tjedno, bez umanjenja plaće i mogućnosti honorara.
- (5) Magistrima znanosti i doktorima znanosti, koji su stekli naučna zvanja po predbolonjskom sustavu u oblasti usko vezanoj za predmet koji predaju, nastavna norma se umanjuje na sljedeći način:
 - magistrima znanosti za 1 (jedan) sat tjedno,
 - doktorima znanosti za 2 (dva) sata tjedno.

V - PLAĆE I NAKNADE PLAĆA

Članak 26. (Plaće)

- (1) Osnovna plaća radnika čini vrijednost koeficijenta složenosti poslova pomnožen sa utvrđenom osnovicom za osnovnu plaću.
- (2) Osim osnovne plaće, radnicima pripadaju i ostale naknade i materijalna prava koja nemaju karakter plaće, sukladno Zakonu i Kolektivnom ugovoru.

Članak 27. (Osnovica za obračun plaće)

- (1) Osnovicu za obračun osnovne plaće utvrđuje Vlada i ista je za sve korisnike proračuna.
- (2) Najniža plaća radnika u srednjim školama utvrđuje se u iznosu od 50-70% prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

Članak 28. (Minuli rad)

- (1) Radnicima u srednjim školama plaća se uvećava za svaku godinu radnog staža za 0,6%, s tim da ukupno povećanje ne može biti veće od 20%.

Članak 29. (Koeficijenti)

- (1) Odluku o koeficijentima složenosti poslova, uz mišljenje Sindikata donosi Vlada.
- (2) Radnicima koji izvode nastavu koja nije stručno verifikovana umanjuje se vrijednost koeficijenta za 20 %.

Članak 30. (Napredovanje i nagrađivanje)

- (1) Radnici napreduju prema iskazanoj stručnoj sposobnosti, uspjehu u radu i godinama staža.
- (2) Uspjeh u radu iskazuje se kroz ocjenu rada radnika.
- (3) Bliže odredbe o napredovanju utvrđuju se Pravilnikom o stručnom usavršavanju, ocjenjivanju i napredovanju odgajatelja, učitelja, nastavnika i stručnih suradnika i Pravilnika o licenciranju koje donosi Ministarstvo, uz obavezno sudjelovanje i dogovor sa predstavnicima Sindikata.
- (4) Poslodavac u srednjoj školi organizuje praćenje rada radnika i postizanje rezultata u radu i vrši ocjenjivanje, na način i po postupku kako je to propisano zakonima, podzakonskim aktima i općim aktima škole.
- (5) Radnik ima pravo prigovora (zahtijevati stručnu ekspertizu) na rješenje o ocjenama o radu i napredovanju sukladno važećim propisima koju će provesti povjerenstvo Pedagoškog zavoda/ Zavoda za školstvo ili povjerenstvo koje formira nadležno Ministarstvo.
- (6) Nagrađivanje najuspješnijih nastavnika bit će regulirano sukladno Odluci Ministarstva.

Članak 31.
(Naknada plaće u vrijeme izvanrednih okolnosti)

- (1) Radnik u srednjoj školi ima pravo na naknadu plaće za vrijeme prekida rada do kojeg je došlo zbog okolnosti za koje radnik nije kriv, uslijed više sile i objektivnih okolnosti koje su uticale na prekid odgojno-obrazovnog rada, odnosno nastave.

Članak 32.
(Plaća radniku-pripravniku)

- (1) Radniku-pripravniku u srednjoj školi za vrijeme trajanja pripravničkog staža pripada 70% od plaće platnog razreda odgovarajućeg stepena stručne sprema za grupu poslova na koje je primljen u radni odnos na određeno vrijeme.

Članak 33.
(Naknada plaće u posebnim slučajevima)

- (1) Radniku u srednjoj školi, pored slučajeva propisanih Zakonom o radu i ovim Kolektivnim ugovorom pripada naknada njegove plaće i u slučajevima:
- obrazovanja i stručnog osposobljavanja, usavršavanja ili prekvalifikacije sukladno potrebama srednje škole;
 - privremene nesposobnosti za rad;
 - porodijskog odsustva, sukladno Zakonu o zaštiti obitelji sa djecom i Odlukom Vlade;
 - godišnjeg odmora;
 - izleta i ekskurzija sukladno godišnjem planu škole.

Članak 34.
(Otežani uvjeti rada)

- (1) Radnik u srednjoj školi ima pravo na uvećanu osnovnu plaću po osnovu otežanih uvjeta rada, sukladno mogućnostima proračuna Županije i pedagoškim standardima i normativima.
- (2) Pravo iz stavka (1) ovog članka se može odnositi na:
- rad u dvije smjene u istom danu, po nalogu ravnatelja, ukoliko je pauza između smjena u trajanju tri ili više sati, radniku pripada uvećanje od 1% na osnovnu plaću za taj dan.
- (3) Nastavniku koji realizira 5 (pet), 6 (šest) ili 7 (sedam) različitih nastavnih programa umanjuje se tjedna nastavna norma za 1 (jedan) nastavni sat, a za realizaciju 8 (osam) i više različitih nastavnih programa umanjuje se tjedna nastavna norma za 2 (dva) nastavna sata.
- (4) Nastavnom osoblju koji izvodi nastavu u odjelima učenika s poteškoćama u razvoju, tijekom nastavne godine, osnovna plaća se uvećava za 20% proporcionalno.

Članak 35.
(Isplata plaće)

- (1) Poslodavac je dužan isplatiti plaću radniku najkasnije do 10. u mjesecu, za prethodni mjesec, s tim da od jedne do druge isplate plaće ne može proći više od 30 dana.
- (2) Ukoliko poslodavac ne ispuni obvezu iz stavka (1) ovog članka, dužan je u roku od 5 (pet) dana obavijestiti Sindikat o razlozima neisplaćivanja plaća.
- (3) Prilikom isplate plaće poslodavac je dužan radniku uručiti platnu listu.
- (4) Ako poslodavac ne isplati platu u roku iz stavka (1) ovog članka ili je ne isplati u cijelosti dužan je do kraja mjeseca u kojem je dospjela isplata plaće, radniku, u pisanoj formi, uručiti obračun plaće koju je bio dužan isplatiti.

Članak 36.
(Naknada za korištenje godišnjeg odmora)

- (1) Radnik u srednjoj školi ima pravo na naknadu za korištenje godišnjeg odmora u iznosu od najmanje 50% od visine prosječne plaće isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, čiji iznos i način isplate utvrđuje Vlada i isti je za sve korisnike Proračuna.
- (2) Naknada iz stavka (1) ovog članka se isplaćuje najkasnije do 31. 8. tekuće godine.

Članak 37.
(Otpremnine)

- (1) Radnik u srednjoj školi kojem je, sukladno zakonu i ovom Kolektivnom ugovoru, bez njegove krivice prestao radni odnos otkazom ugovora o radu zaključenom na neodređeno vrijeme i koji ima najmanje dvije godine rada u obrazovanju, ima pravo na otpremninu sukladno Zakonu o radu.
- (2) Otpremnina iz stavka (1) ovoga članka se utvrđuje na sljedeći način:
 - do 10 (deset) godina neprekidnog rada kod poslodavca, radnik ostvaruje otpremninu u visini 1/3 njegove prosječne plaće za svaku godinu rada kod poslodavca;
 - preko 10 (deset) godina neprekidnog rada kod poslodavca, radnik ostvaruje otpremninu u visini ½ njegove mjesečne plaće za svaku godinu rada;
 - preko 20 (dvadeset) godina neprekidnog rada kod poslodavca, radniku pripada jedna njegova prosječna plaća za svaku godinu.
- (3) Otpremnina iz stavka (2) ovog članka isplaćuje se radniku po prestanku radnog odnosa, a najkasnije u roku od 2 (dva) mjeseca.

Članak 38.
(Otpremnina prilikom odlaska u mirovinu)

- (1) Radnik ima pravo na otpremninu prilikom odlaska u mirovinu kao što je definirano u važećoj Uredbi Vlade o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće.
- (2) Poslodavac ima obvezu isplate otpremnine iz stavka (1) ovog članka po prestanku radnog odnosa radnika koji odlazi u mirovinu, a najkasnije u roku od dva mjeseca.

Članak 39.
(Naknada za prijevoz)

- (1) Radniku kojem nije organiziran prijevoz na posao i s posla, pripada naknada za prijevoz u visini i na način koji će biti utvrđen posebnim propisom Županije i uz konzultacije sa reprezentativnim Sindikatom.

Članak 40.
(Naknada za ishranu)

- (1) Radnik ima pravo na novčanu naknadu za ishranu za vrijeme rada (topli obrok) samo za dane prisustva na poslu.
- (2) Radniku se isplaćuje naknada u dnevnom iznosu od 1% prosječne neto-plaće isplaćene u Federaciji BiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.
- (3) Radnik koji radi u više škola ima pravo na ishranu u svakoj školi sukladno vremenu provedenom na radu.

Članak 41.
(Naknada za slučaj smrti)

- (1) U slučaju smrti radnika njegovoj obitelji se isplaćuju troškovi pokopa kao što je definirano u važećoj Uredbi Vlade o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće.
- (2) Naknada iz stavka (1) ovog članka isplaćuje se i u slučaju smrti člana uže obitelji radnika.
- (3) Ukoliko dva ili više članova obitelji primaju plaću iz Proračuna HNŽ-K, troškovi pokopa iz stavka (1) ovog članka se isplaćuju samo jednom zaposlenom članu obitelji odnosno onome ko uz zahtjev za isplatu, predoči račune za plaćene troškove pokopa.

Članak 42.
(Naknada za slučaj teške invalidnosti ili teške bolesti)

- (1) U slučaju teške invalidnosti ili teške bolesti radnika ili člana njegove uže obitelji, a u godini nastanka teške invalidnosti ili teške bolesti, isplaćuje se jednokratna novčana pomoć kao što je definirano u važećoj Uredbi Vlade o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće.
- (2) Pod teškom bolešću podrazumjevaju se slijedeće bolesti: akutna tuberkuloza, maligna oboljenja, endemska nefropatija, kirurška intervencija na srcu i mozgu, sve vrste degerativnih oboljenja centralnog nervnog sistema, infarkt (srčani i moždani), oboljenja mišićnog sustava, paraliza i druge teške bolesti određene općim aktom Federalnog ministarstva zdravstva, kao i teške tjelesne povrede. Bolest odnosno tjelesna povreda se dokazuje na osnovu dijagnoze ovlaštene osobe zdravstvene struke odnosno zdravstvene ustanove.
- (3) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć iz stavka (1) ovog članka, na temelju teške invalidnosti ostvaruje se za utvrđeni stepen invalidnosti od najmanje 60%.
- (4) Jednokratna novčana pomoć iz stavka (1) ovog članka može se dodijeliti radniku koji je

operiran od bolesti koje nisu obuhvaćene odredbom stavka (2) ovog članka, ukoliko je takva operacija neophodna radi sprečavanja teške invalidnosti ili teške bolesti.

(5) Činjenice iz stavka (2) i stavka (3) ovog članka dokazuju se odgovarajućom medicinskom dokumentacijom čiju relevantnost ocjenjuje stručno povjerenstvo koje imenuje Vlada na prijedlog Ministra zdravstva, rada i socijalne skrbi za sve proračunske korisnike za period jedne godine.

(6) Bliže odredbe o načinu rada povjerenstva utvrdit će Uputstvom ministar zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ-K.

Članak 43. **(Članovi uže obitelji)**

(1) Članom uže obitelji radnika u srednjoj školi u smislu članaka 41. i 42. smatraju se :

- Suprug/a u braku ili izvan braka, ako žive u zajedničkom domaćinstvu,
- Djeca rođena u braku, izvan braka, zakonito usvojena ili pastorčad do 18, odnosno do 26 godina starosti ako se nalaze na redovitom školovanju i nisu u radnom odnosu, a djeca nesposobna za rad, bez obzira na starosnu dob,
- Roditelj (otac, majka, očuh, maćeha i usvojitelji) bez obzira da li žive u zajedničkom domaćinstvu sa radnikom,
- Braća i sestre bez roditelja do 18, odnosno 26 godina starosti, ako se nalaze na redovitom školovanju i nemaju drugih prihoda već ih korisnik naknade stvarno pomaže ili je obveza njihove pomoći Zakonom utvrđena, ako su nesposobni za rad, bez obzira na starosnu dob pod uvjetom da sa njima žive u zajedničkom domaćinstvu,
- Unučad pod uvjetima iz točke 2. ovog stavka, ako nemaju roditelje i žive u zajedničkom domaćinstvu sa korisnikom naknade.

VI - PRESTANAK UGOVORA O RADU/ RADNOG ODNOSA

Članak 44. **(Prestanak radnog odnosa)**

(1) Radni odnos radnika u srednjoj školi prestaje u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim Zakonom i općim aktima škole.

(2) Radnik kome se otkazuje ugovor o radu sukladno Zakonu o radu i ovom Kolektivnom ugovoru, ima pravo na otkazni rok zavisno od godina mirovinskog staža, kako slijedi:

- od 1 (jedne) do 10 (deset) godina mirovinskog staža – 1 (jedan) mjesec,
- od 10 (deset) do 20 (dvadeset) godina mirovinskog staža – 2 (dva) mjeseca,
- preko 20 (dvadeset) godina mirovinskog staža - 3 (tri) mjeseca.

(3) U slučaju da radnik daje otkaz poslodavcu, otkazni rok ne može trajati duže od trideset (30) dana.

(4) Poslodavac može otkazati ugovor o radu radniku, bez obveze poštivanja otkaznog roka, u slučaju da je radnik odgovoran za teži prijestup ili za težu povredu radnih obveza iz ugovora o radu, a koji su takve prirode da ne bi bilo osnovano očekivati od poslodavaca da nastavi radni odnos i u drugim slučajevima propisanim Zakonom o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju.

(5) Kada radnik, koji je u neposrednom odgojno-obrazovnom procesu (nastavnik), navršši 65 godina života ili 40 godina staža osiguranja, poslodavac uz pismeni pristanak radnika, radi dovršenja

neophodnih poslova i kontinuiteta odgojno-obrazovnog procesa ili iz drugih opravdanih razloga, donosi rješenje o zadržavanju radnika na radu u srednjoj školi za određeno vrijeme koje se utvrđuje posebnim ugovorom o radu, ali najduže do završetka tekuće školske godine.

Članak 45. **(Lakše povrede radnih obveza)**

(1) Lakše povrede radnih obveza radnika u tijeku jedne školske godine su:

- neblagovremen dolazak na posao i odlazak s posla prije isteka radnog vremena ili neopravdano odsustvo s posla za vrijeme kada je obvezna nazočnost,
- obavljanje privatnog posla za vrijeme rada,
- neblagovremeno i neuredno vođenje dokumentacije i evidencije,
- nesavjesno čuvanje službenih spisa ili podataka,
- prikrivanje manje materijalne štete,
- nedolično ponašanje prema ostalim uposlenim (svađa, uvreda, i dr.),
- odbijanje prijema roditelja učenika i odbijanje da se roditelju omogući uvid u ocjene njegovog djeteta,
- činjenje (ili nečinjenje) kojim se sprečava ili onemogućava ostvarivanje prava djeteta, učenika ili drugog zaposlenog,
- neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno izvršavanje poslova ili naloga ravnatelja u tijeku rada, koji su vezani za poslove radnog mjesta koje radnik obavlja.

Članak 46. **(Teže povrede radnih obveza)**

(1) Teže povrede radne obveze radnika u tijeku jedne školske godine su:

- sve lakše povrede iz članka 45. ovog Kolektivnog ugovora a koje se u tijeku jedne školske godine ponavljaju tri i više puta,
- dolazak na rad u pijanom stanju, konzumiranje alkohola ili drugih opojnih sredstava;
- podstrekivanje učenika na korištenje droge ili alkohola, omogućavanje nabavke ili uporabe, davanje, kao i neprijavlivanje nabavke ili uporabe droge ili alkohola,
- nošenje oružja u ustanovi ili krugu ustanove,
- bilo kakva vrsta neovlaštenih radnji na školskom dnevniku ili drugom dokumentu ili javnoj ispravi koji pripada školi, ili koji škola izdaje učeniku (iznošenje, sakrivanje, oštećenje i uništenje školske dokumentacije, brisanje, prepravljavanje i dopisivanje podataka),
- naplaćivanje privatnih sati učenicima škole u kojoj je nastavnik uposlen, a radi ocjenjivanja, odnosno polaganja ispita,
- pravljenje diskriminacije učenika po bilo kom temelju,
- izvršenje krivičnog djela na radu ili u vezi sa radom,
- neizvršavanje minimuma procesa rada za vrijeme štrajka,
- nezakonito raspolaganje sredstvima, školskim prostorom, opremom i imovinom ustanove,
- davanje lažnih podataka i izjava.

Članak 47.
(Utvrđivanje povrede radnih obveza)

- (1) Prijavu zbog činjenja povreda radnih obveza iz članka 45. i 46. ovog Kolektivnog ugovora podnosi ravnatelj.
- (2) Prijava iz stavka (1) ovog članka podnosi se Disciplinskom povjerenstvu kojeg sačinjavaju dva predstavnika Nastavničkog vijeća, sindikalni povjerenik i jedan član kojeg bira Školski odbor iz reda nenastavnog osoblja.
- (3) Disciplinsko povjerenstvo provodi postupak u kojem utvrđuje osnovanost ili neosnovanost prijave iz stavka (1) ovog članka.
- (4) Disciplinsko povjerenstvo odluke donosi većinom glasova i dostavlja ih Školskom odboru na dalje postupanje sukladno zakonu i ovom Kolektivnom ugovoru.

Članak 48.
(Prestanak prava i obveza iz radnog odnosa)

- (1) Radnik u srednjoj školi kome je otkazan ugovor o radu ostat će na poslu do isteka otkaznog roka, ukoliko zakonom ili ovim Kolektivnim ugovorom nije drugačije utvrđeno.
- (2) O prestanku radnog odnosa radnika u srednjoj školi nadležni organ ustanove donosi Odluku o otkazu ugovora o radu.
- (3) Na pismenu molbu radnika, a uz suglasnost poslodavca, radni odnos u srednjoj školi može prestati i prije isteka otkaznog roka utvrđenog zakonom i ovim Kolektivnim ugovorom.

Članak 49.
(Isplata potraživanja)

- (1) Poslodavac je dužan radniku isplatiti plaću i druge naknade iz radnog odnosa sa svim povećanjima, kao i sva potraživanja na osnovu pravosnažnih sudskih presuda, sukladno Zakonu o izvršnom postupku FBiH, koja mu pripadaju do dana, koji je odlukom o otkazu ugovora o radu, odnosno ugovorom o radu, utvrđen kao dan prestanka radnog odnosa.

VII - STRUČNO USAVRŠAVANJE I OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD

Članak 50.
(Stručno usavršavanje)

- (1) U cilju unapređivanja odgojno-obrazovnog rada poslodavac radniku u tijeku radnog odnosa u srednjoj školi može omogućiti dalje obrazovanje, usavršavanje i osposobljavanje za rad sukladno zakonu, podzakonskim aktima i općim aktima srednje škole.

Članak 51.
(Stručno usavršavanje)

- (1) Poslodavac može radnika uputiti na stručno usavršavanje, školovanje ili specijalizaciju, kao i na nazočnost organiziranim seminarima, savjetovanjima, kursevima i drugim vidovima stručnog usavršavanja i obuke potrebne za rad na radnom mjestu.

VIII - ZBRINJAVANJE VIŠKA RADNIKA

Članak 52.
(Način zbrinjavanja)

- (1) Zbrinjavanje viška radnika na nivou Županije vršit će se sukladno Okvirnom programu i Okvirnom sporazumu za zbrinjavanje radnika za čijim radom je djelimično ili potpuno prestala potreba u školama HNŽ-K i kriterijima za zbrinjavanje, koji sporazumno donose i potpisuju predstavnici reprezentativnih Sindikata i ministar.

IX - ODMORI I ODSUSTVA

Članak 53.
(Utvrdjivanje odmora i odsustva)

- (1) Odmori i odsustva uređuju se Zakonom o radu, Zakonom o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju i drugim podzakonskim aktima iz ove oblasti.
- (2) Radnik ima pravo na odmor u tijeku radnog dana u trajanju od najmanje 30 (trideset) minuta, koji ne ulazi u dnevno radno vrijeme.
- (3) Dužina i vrijeme korištenja godišnjeg odmora se utvrđuje sukladno zakonu, ovom Kolektivnom ugovoru i Pravilniku o radu. Pri utvrđivanju trajanja godišnjeg odmora se ne računavaju subote, nedjelje i dani u koje se po Zakonu ne radi.
- (4) Radnik u srednjoj školi, zaposlen na neodređeno vrijeme, godišnji odmor koristi u vrijeme ljetnog raspusta, u trajanju od 30 radnih dana.
- (5) Za radnike koji su zaposleni na određeno vrijeme, škole su dužne godišnji odmor planirati za vrijeme odmora predviđenih za učenike sukladno Kalendaru rada.
- (6) Na temelju plana korištenja godišnjih odmora, poslodavac je dužan radniku uručiti rješenje o godišnjem odmoru, najkasnije 15 dana prije korištenja godišnjeg odmora.

Članak 54.
(Prava radnika)

- (1) Radniku se može odgoditi, odnosno prekinuti korištenje godišnjeg odmora radi izvršenja veoma važnih ili neodgodivih službenih poslova, na osnovu rješenja ravnatelja.
- (2) Radniku kome je odgođeno ili prekinuto korištenje godišnjeg odmora, mora se omogućiti naknadno korištenje, odnosno nastavljanje korištenja godišnjeg odmora.
- (3) Radnik ima pravo na naknadu stvarnih troškova prouzrokovanih odgodom, odnosno prekidom korištenja godišnjeg odmora.

- (4) Pod troškovima iz stavka (3) ovog članka smatraju se putni i drugi stvarni troškovi koji se dokazuju odgovarajućim dokazima.

Članak 55.
(Vannastavno radno vrijeme)

- (1) Radnik u srednjoj školi, koji sudjeluje neposredno u odgojno-obrazovnom radu, koristi radno vrijeme kada učenici nemaju redovitu nastavu, prvenstveno, za kolektivno i individualno stručno usavršavanje koje je propisano zakonom, podzakonskim aktima i općim aktima škole, odnosno utvrđeno posebnim programom stručnog usavršavanja koji se donosi u srednjoj školi za tu godinu. Nastavnici u ovo vrijeme rade na poslovima predviđenim godišnjim planom i programom, odnosno rade na sređivanju pedagoške dokumentacije, planiranja i programiranja nastave za naredno razdoblje, pisanja godišnjih i polugodišnjih izvješća, realizacije programa instruktivne nastave, obavljaju razredne, dopunske, popravne, matorske i prijemne ispite i druge poslove po nalogu ravnatelja sukladno stručnoj spremi i za to vrijeme im pripada plaća i naknada plaće.

Članak 56.
(Plaćeno odsustvo s rada)

- (1) Radnik ima pravo na plaćeno odsustvo s rada do sedam (7) radnih dana u jednoj kalendarskoj godini na način kako je to regulirano Zakonom o radu u sljedećim slučajevima:
- sklapanje braka.....5 radnih dana
 - porođaj supruge5 radnih dana
 - sklapanje braka djeteta radnika.....2 radna dana
 - smrti člana uže obitelji.....5 radnih dana
 - otklanjanje težih štetnih posljedica elementarnih nepogoda.....3 radna dana
 - aktivno učestvovanje na športskim, kulturnim i drugim stručnim i znanstvenim manifestacijama po odobrenju ravnatelja do.....5 radnih dana
 - selidba i izgradnja vlastite stambene kuće-stana.....2 radna dana
 - reguliranja prava na mirovinu.....2 radna dana
 - teške bolesti člana uže obitelji.....2 radna dana
 - dobrovoljno darivanje krvi.....1 radni dan
 - za zadovoljenje vjerskih, odnosno tradicijskih potreba.....2 radna dana
 - u slučaju rastave braka.....2 radna dana
- i u drugim sličnim slučajevima što se određuje općim aktima škole.
- (2) Radnik ima pravo na plaćeno odsustvo sa rada u trajanju do dva radna dana za pripremanje i polaganje stručnog ispita ili drugog ispita koji predstavlja uvjete za obavljanje poslova radnog mjesta na koje je radnik raspoređen.
- (3) Radnik koji je upućen od poslodavca na školovanje, stručno osposobljavanje ili usavršavanje ima pravo na plaćeno odsustvo u trajanju koje se utvrdi općim aktom škole, a najduže do 10 (deset) dana.
- (4) Radnik, koji koristi plaćeno odsustvo u smislu ovog članka, za dane koje koristi dobija naknadu plaće i nije dužan da nadoknađuje izgubljene časove. Za vrijeme korištenja odsustva, iz slučajeva definisanih ovim člankom, ravnatelj je dužan da organizira adekvatnu zamjenu.

(5) Radnik u tijeku kalendarske godine može iskoristiti najviše 7 (sedam) dana odsustva po nekom od osnova iz ovog članka.

Članak 57.
(Neplaćeno odsustvo)

- (1) Srednja škola uz suglasnost Ministarstva može odobriti radniku odsustvovanje sa rada bez naknade plaće (neplaćeno odsustvo) u slučajevima:
- za stručno usavršavanje i obrazovanje u inozemstvu ili za znanstveno-istraživački rad u zemlji, do dvije godine;
 - radi spajanja obitelji, njege teško oboljelog člana uže obitelji, odnosno domaćinstva, u trajanju najdužem do 1 (jedne) godine;
 - radi sudjelovanja u radu specijaliziranih institucija u zemlji i inozemstvu, u trajanju najduže do jedne godine;
 - radi sudjelovanja radnika u kulturnim, sindikalnim i športskim aktivnostima, najduže do 10 (deset) dana.
- (2) Odsustvo s rada u srednjoj školi u slučajevima iz stavka (1) ovog članka poslodavac će odobriti radniku samo pod uvjetom da se odsustvom ne ometa normalno odvijanje nastavnog procesa, odnosno odgojno-obrazovnog rada u školi.
- (3) Općim aktima srednje škole ili odlukom školskog odbora, po zahtjevu radnika, mogu se utvrditi i drugi slučajevi i uvjeti korištenja neplaćenog odsustva.
- (4) Vrijeme definisano u suglasnosti se ne može mijenjati.

X - NAKNADA ŠTETE/ODGOVORNOST ZA ŠTETU

Članak 58.
(Obveze poslodavca)

- (1) Srednja škola obvezna je nadoknaditi štetu radniku koju on pretrpi na poslu ili u vezi sa poslom, po općim propisima o odgovornosti za štetu.

Članak 59.
(Obveze radnika)

- (1) Radnik u srednjoj školi dužan je nadoknaditi štetu koju prouzroči pri radu namjerno ili iz krajnje nepažnje.
- (2) Ako je štetu prouzrokovalo više radnika, svaki radnik odgovara za dio štete koju je prouzrokovao.
- (3) Poslodavac rješenjem utvrđuje visinu, način i nadoknadu štete.
- (4) U slučaju kada visinu štete nije moguće utvrditi ili bi utvrđivanje štete prouzrokovalo nesrazmjerne troškove, šteta se može utvrditi i u paušalnom iznosu.
- (5) Način utvrđivanja paušalnog iznosa štete i organ koju tu naknadu utvrđuje, kao i druga pitanja u vezi sa ovom naknadom reguliraju se Pravilnikom o radu srednje škole.
- (6) U slučaju kada radnik odbije da nadoknadi štetu utvrđenu rješenjem iz stavka (3) ovog članka,

poslodavac može pokrenuti postupak za naknadu štete pred nadležnim sudom.

Članak 60.
(Olakšice za naknadu štete)

- (1) Ako je šteta nastala na stvari, poslodavac može, na zahtjev radnika, dozvoliti da se naknada štete nadoknadi u određenom roku uspostavom prijašnjeg stanja na stvari o trošku radnika.
- (2) Poslodavac može iznos štete umanjiti ili se može oprostiti nadoknada štete u zavisnosti od imovinskog stanja radnika i njegovog odnosa prema radu.
- (3) Poslodavac može, u zavisnosti od visine štete, a na zahtjev radnika, dopustiti i plaćanje nadoknade štete u ratama, što se utvrđuje rješenjem.

XI - ZAŠTITA PRAVA RADNIKA

Članak 61.
(Obveze poslodavca)

- (1) Poslodavac je obvezan da upozna radnika o načinu ostvarivanja prava, obveza i odgovornosti radnika u srednjim školama.
- (2) Poslodavac je obvezan radniku dostaviti u pismenom obliku, odluke, rješenja ili druge akte o ostvarivanju prava, obveza i odgovornosti iz radnog odnosa, s obrazloženjem i poukom o pravnom lijeku najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dana njihovog donošenja.
- (3) Prilikom razmatranja prigovora radnika na odluke i akte iz radnog odnosa i po osnovu rada, poslodavac je dužan razmotriti mišljenje reprezentativnog Sindikata.

Članak 62.
(Zaštita prava radnika)

- (1) Radniku ne može prestati radni odnos bez njegove krivice ukoliko mu nedostaje do 10 (deset) godina do ostvarenja uvjeta za mirovinu.
- (2) Ako nadležna ustanova za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ocijeni da kod radnika postoji promijenjena radna sposobnost (invalid II kategorije), poslodavac mu je dužan u pisanoj formi ponuditi novi ugovor o radu za obavljanje poslova za koje je radnik sposoban, ako takvi poslovi postoje, odnosno ako uz prekvalifikaciju i dokvalifikaciju postoji mogućnost rasporeda radnika na druge poslove.
- (3) U slučaju smanjene radne sposobnosti zbog profesionalne bolesti, povrede na radu i invaliditeta radnika, osigurava se adekvatan posao, bez smanjenja plaće koju je ostvarivao prije nastupanja navedene okolnosti.
- (4) Radniku koji je radio skraćeno radno vrijeme zbog razloga navedenih u stavku (3) ovog članka, isplaćuje se plaća koju bi ostvario za radno vrijeme na radnom mjestu na koje je raspoređen.

XII - UVJETI ZA RAD SINDIKATA I ZAŠTITA SINDIKALNOG POVJERENIKA

Članak 63.

(Organiziranje i djelovanje sindikata)

- (1) Poslodavac u srednjoj školi svojim djelovanjem i aktivnostima ne može ograničavati niti onemogućavati sindikalni rad, sindikalno organiziranje i pravo radnika da se učlani u Sindikat.
- (2) Sindikat djeluje sukladno Statutu Sindikata, koji mora biti usklađen sa pozitivnim zakonskim propisima.

Članak 64.

(Sindikalni povjerenici)

- (1) Sindikalnim povjerenicima u smislu ovog Kolektivnog ugovora smatraju se sljedeća lica: predsjednik Sindikalnog odbora za Sindikalnu organizaciju, predsjednik Županijskog odbora za Županijsku organizaciju.

Članak 65.

(Prava sindikata i sindikalnog povjerenika)

- (1) Mišljenje i prijedloge Sindikata poslodavac je dužan razmotriti. Prilikom razmatranja ovih mišljenja i prijedloga na organima upravljanja srednje škole (školskog odbora) poslodavac je dužan pozvati ovlaštenog predstavnika Sindikata koji tom prilikom ima pravo diskusije bez prava odlučivanja.
- (2) Žalba radnika ne može se razmatrati i o njoj odlučivati bez njegove nazočnosti, a žalba člana Sindikata ne može se razmatrati i o njoj odlučivati bez njegove nazočnosti i nazočnosti ovlaštenog predstavnika Sindikata.
- (3) Poslodavac je dužan primiti i saslušati ovlaštenog predstavnika sindikata kada on to zatraži, ili po dogovoru. Istovremeno i ovlašteni predstavnik Sindikata dužan je odazvati se pozivu poslodavca kada on to zatraži ili po dogovoru, u roku od 5 (pet) dana.
- (4) Poslodavac u srednjoj školi je dužan da za rad Sindikata osigura sljedeće uslove:
 - odgovarajući prostor za sastanke Sindikata i stavljanje postojeće opreme za rad na korištenje potrebne radi održavanje sastanaka;
 - sukladno odluci poslodavca sindikalnom povjereniku – tj. predsjedniku sindikalne organizacije priznaje se 8% na plaću za obavljanje njegove funkcije na teret poslodavca;
 - predsjedniku i članu sindikalnog odbora škole, poslodavac će, uz naknadu plaće, omogućiti odsustvo, za sindikalne aktivnosti, sa rada do 5 (pet) dana u toku jedne kalendarske godine;
 - članu Županijskog odbora, članu Glavnog odbora i njegovih tijela, poslodavac će uz naknadu plaće omogućiti odsustvo ukupno do 10 (deset) dana u toku jedne kalendarske godine za sve sindikalne aktivnosti na svim nivoima;
 - predsjedniku Županijskog odbora priznaje se polovina radnog vremena, odnosno polovina nastavne norme, ukoliko je nastavnik, za obavljanje funkcije na teret poslodavca;
 - poslodavac je nakon prestanka obavljanja dužnosti predsjednika Županijskog odbora Sindikata dužan vratiti na poslove koje je obavljao u srednjoj školi prije izbora na funkciju;
 - nesmetanu podjelu novina, letaka, brošura i drugog informativnog materijala Sindikata, kao i

oglašavanje sindikalnih aktivnosti na oglasnim pločama i drugim mjestima.

- (5) Članovi Sindikata u školi imaju pravo održati sindikalni sastanak najmanje jednom u mjesec dana u radno vrijeme, vodeći računa da se sastanci organiziraju u vrijeme i na način koji ne remeti rad škole.
- (6) Ovlaštenom Županijskom predstavniku Sindikata rukovoditelj škole je dužan omogućiti pristup školskim prostorijama iako navedeni predstavnik nije radnik te škole radi obavljanja sindikalne aktivnosti.

Članak 66. **(Sindikalna članarina)**

- (1) Poslodavac je dužan osigurati da nadležna finansijska služba vrši obračun i naplatu sindikalne članarine iz plaće radnika članova Sindikata, a uz osiguranu pismenu suglasnost te je uplaćuje na račun Sindikata sukladno uputama Sindikata.

Članak 67. **(Obveze sindikata)**

- (1) Sindikat se obvezuje da će djelovati sukladno Ustavu, konvencijama MOR-a, zakonima i ovom Kolektivnom ugovoru.

Članak 68. **(Obveze sindikata)**

- (1) Sindikat se obvezuje da će u pismenoj formi obavijestiti nadležno Ministarstvo o izboru ili imenovanju sindikalnog povjerenika i drugih sindikalnih predstavnika.

Članak 69. **(Profesionalna funkcija)**

- (1) Nadležni organ reprezentativnog Sindikata može odlučiti da se određene funkcije u Sindikatu na županijskom i federalnom nivou organiziranja mogu obavljati profesionalno.
- (2) Radniku koji je u radnom odnosu u srednjoj školi, nakon izbora na profesionalnu funkciju za predsjednika Županijskog odbora ili Glavnog odbora Sindikata, prava i obveze iz radnog odnosa, na njegov zahtjev, miruju a najduže 4 (četiri) godine od dana izbora odnosno imenovanja.
- (3) Nakon isteka mandata radnika iz stavka (1) ovog članka poslodavac ga je dužan vratiti na poslove koje je obavljao u srednjoj školi prije izbora na funkciju ili na poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Članak 70.
(Prava i obveze sindikalnog povjerenika)

- (1) Sindikalnim povjerenicima definiranim člankom 64. ovog Kolektivnog ugovora definirana su prava člankom 103. Zakona o radu.
- (2) U srednjoj školi, sindikalni povjerenik ima pravo i obvezu:
 - sudjelovati u planiranju mjera za unapređivanje uvjeta rada;
 - biti informiran o promjenama bitnim za sigurnost i zdravlje radnika;
 - osposobljavati se i obrazovati za izvršavanje poslova vezanih za zaštitu na radu;
 - pozvati inspektora zaštite na radu kad za to postoje razlozi;
 - tražiti od poslodavca i radnika da poštuju mjere zaštite na radu;
 - biti konzultiran u pripremi i izradi radnog materijala, prednacrt, nacrt i prijedloga propisa i akata iz oblasti radno-pravnih odnosa radnika, i drugih akata od značaja za ekonomski i socijalni položaj radnika.

Članak 71.
(Obveze pri donošenju propisa)

- (1) Vlada Županije ili Ministarstvo zatražit će mišljenje reprezentativnog Sindikata prilikom izrade nacrt i prijedloga zakona i drugih propisa i akata koji utiču na radno-pravni, socijalni, profesionalni i materijalni položaj radnika u srednjim školama i obrazovnoj djelatnosti.

XIII - RJEŠAVANJE SPOROVA

Članak 72.
(Mirovno vijeće)

- (1) Kolektivne radne sporove, koji se nisu mogli riješiti pregovaranjem potpisnika ovog Kolektivnog ugovora, rješava Mirovno vijeće u postupku mirenja sukladno Zakonu o radu i odgovarajućim propisima Županije.
- (2) Potpisnici ovog Kolektivnog ugovora koji su stranke u sporu, prijedlog Mirovnog vijeća mogu prihvatiti ili odbiti, o čemu su dužne da u roku od 8 (osam) dana pismeno obavijeste jedna drugu.
- (3) Ako stranke u sporu prihvate prijedlog Mirovnog vijeća, tada prijedlog ima pravnu snagu i djelovanje ovog Kolektivnog ugovora.

Članak 73.
(Arbitražno vijeće)

- (1) Stranke u sporu mogu se sporazumjeti da rješavanje kolektivnog radnog spora povjere arbitraži na način kako je to regulirano Zakonom o radu.
- (2) Ako strane u sporu prihvate Arbitražu u smislu stavka (1) ovog članka formira se Arbitražno vijeće.
- (3) Svaka strana u sporu imenuje isti broj arbitara.
- (4) Strane u sporu, sporazumno biraju predsjednika Arbitražnog vijeća.
- (5) Predsjednika Arbitražnog vijeće iz stavka (4) ovog članka utvrđuju potpisnici Kolektivnog

ugovora u roku od trideset (30) dana od dana njegovog stupanja na snagu.

- (6) Potpisnici Kolektivnog ugovora će donijeti Poslovnik o radu Arbitražnog vijeća kojim će se bliže urediti način rada i financiranja Arbitražnog vijeća.

Članak 74.
(Obvezujuće odluke)

- (1) Protiv arbitražne odluke žalba nije dozvoljena.
(2) Odluka Arbitražnog vijeća je konačna i ima pravnu snagu i dejstvo Kolektivnog ugovora.

XIV - ŠTRAJK

Članak 75.
(Pravo na štrajk)

- (1) Radnici u srednjim školama radi zaštite i ostvarivanja ekonomskih i socijalnih interesa, koja se ne mogu riješiti putem pregovora sa poslodavcima, niti drugim mjerama, na poziv Sindikata ostvaruju pravo na štrajk pod uvjetima i na način utvrđen Zakonom o štrajku.

Članak 76.
(Prava radnika u vrijeme štrajka)

- (1) Radnik koji je sudjelovao u štrajku, organiziranom sukladno Zakonu o štrajku i ovom Kolektivnom ugovoru ima pravo na nadoknadu njegove plaće za vrijeme provedeno u školi.
(2) Nakon završetka štrajka poslodavac je dužan uz sporazum sa Sindikatom organizirati nadoknadu radnih sati provedenih u štrajku, a takav rad se ne može smatrati prekovremenim radom.
(3) Niko ne smije prisiliti radnika da sudjeluje u štrajku mimo njegove volje, niti se smije radnik staviti u nepovoljan položaj zbog sudjelovanja ili nesudjelovanja u štrajku.

Članak 77.
(Zaštita radnika)

- (1) Zakonito organiziranje štrajka i sudjelovanje u štrajku sukladno Zakonu i odredbama ovog Kolektivnog ugovora ne predstavlja povredu radne dužnosti.

Članak 78.
(Rad za vrijeme trajanja štrajka)

- (1) Poslovi koji predstavljaju minimum procesa rada u svim srednjim školama koji su sudionici u štrajku dužni obavljati za vrijeme trajanja štrajka pa do okončanja ili prekida štrajka su sljedeći:
- pomoćnik ravnatelja, tajnik, referent za plan i analizu, blagajnik i drugo administrativno osoblje rade hitne i neophodne poslove;
 - tehničko osoblje (portiri, noćni čuvari, rukovoditelji sistema centralnog grijanja) rade redovne

- poslove utvrđene Pravilnikom o sistematizaciji poslova i radnih zadataka;
- radnici na održavanju čistoće, minimalno dva radnika i domar škole, rade redovite poslove predviđene za to radno mjesto;
 - poslovi smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima vrše se redovito;
 - nastavno osoblje i stručni suradnici rade administrativno-tehničke poslove, rade na sređivanju pedagoške dokumentacije, provode aktivnosti na individualnom i kolektivnom usavršavanju, provode konzultacije sa učenicima za izradu maturalnih radova te obavljaju individualni savjetodavni pedagoško - psihološki rad sa učenicima;
 - poslovi smještaja, nadzora i neophodne edukacije i rehabilitacije u školama za učenike s poteškoćama u razvoju;
 - u tijeku organizacije i provođenja štrajka, poslodavac se dužan pridržavati odredbi Zakona o štrajku, Zakona o radu, Pravila Sindikata o štrajku.
 - svi poslovi izvođenja nastave, ocjenjivanja i zaključivanja ocjena za učenike završnih razreda srednje škole ne mogu se prekidati u drugom polugodištu.
- (2) Štrajkački odbori u srednjim školama dužni su poslove iz stavka (1) ovog članka objaviti najkasnije na dan najave štrajka, odnosno najkasnije deset dana prije početka štrajka.

Članak 79.

(Prekid i završetak štrajka)

- (1) Nadležni organ Sindikata, na prijedlog štrajkačkog odbora, donosi odluku o prekidu, odnosno završetku štrajka, sukladno Zakonu o štrajku.

XV - TUMAČENJE I PRAĆENJE PRIMJENE KOLEKTIVNOG UGOVORA

Članak 80.

(Produženje kolektivnog ugovora)

- (1) Kolektivni ugovor se može produžiti sporazumom strana koje su ga zaključile najkasnije 30 (trideset) dana prije isteka važenja tog ugovora.

Članak 81.

(Tumačenje kolektivnog ugovora)

- (1) Za tumačenje odredbi i praćenje primjene ovog Kolektivnog ugovora potpisnici ugovora u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog Kolektivnog ugovora imenovat će zajedničko Povjerenstvo koje je sastavljeno od po dva predstavnika potpisnika Kolektivnog ugovora.
- (2) Povjerenstvo iz stavka (1) ovog članka, obvezna je dati tumačenje odredbi ovog Ugovora u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema zahtjeva.
- (3) Poslovnik o radu kojim će se bliže urediti način rada, donosi se na prvoj sjednici Povjerenstva.

Članak 82.
(Izmjene i dopune kolektivnog ugovora)

- (1) Svaka ugovorna strana može predložiti izmjene i dopune ovog Kolektivnog ugovora najkasnije do 60 (šezdeset) dana prije njegovog isteka.
- (2) Ukoliko se promijene okolnosti koje nisu postojale niti bile poznate u trenutku zaključivanja ovog Kolektivnog ugovora, zbog kojih se odredbe ovog ugovora ne bi mogle primijeniti ili bi njihova primjena bila znatno otežana, ugovorne strane su suglasne da neće jednostrano raskinuti ili prekršiti odredbe ovog Kolektivnog ugovora, nego će drugoj strani predložiti izmjene ili dopune.
- (3) Inicijativa za izmjenu i dopunu ovog Kolektivnog ugovora podnosi se u pismenoj formi, a strana kojoj je upućena inicijativa dužna je odgovoriti odnosno izjasniti se o tome, u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema inicijative.
- (4) Strana koja je pokrenula izmjene i dopune Kolektivnog ugovora uz inicijativu dostavlja i prijedlog izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora.
- (5) Izmjene i dopune ovog Kolektivnog ugovora vrše se na način na koji je i donesen.
- (6) Svaka ugovorna strana može otkazati ovaj Kolektivni ugovor samo ako druga strana ne prihvati proces pregovaranja izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora.

XVI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 83.
(Trajanje ugovora)

- (1) Ovaj Kolektivni ugovor zaključuje se na period od dvije godine, od dana zaključivanja.
- (2) Nakon isteka roka iz stavka (1) ovog članka, Kolektivni ugovor će se primjenjivati najduže 90 (devedeset) dana.

Članak 84.
(Zaključivanje ugovora)

- (1) Ovaj Kolektivni ugovor smatra se zaključenim kada ga potpišu ovlašteni predstavnici ugovornih strana i automatizmom stupa na snagu.
- (2) Danom zaključivanja ovog Kolektivnog ugovora stavlja se van snage Kolektivni ugovor za oblast srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u HNŽ („Narodne novine HNŽ“ broj: 5/19 i 7/20).
- (3) Ovaj Kolektivni ugovor, nakon zaključivanja, objavit će se u prvom narednom broju Narodnih novina HNŽ.

za Sindikat

Edina Čomić
Mostar, 09.09.2021. godine

Josip Milić
Mostar, 09.09.2021. godine

za Ministarstvo

dr.sc. Rašid Hadžović

broj: 05-02-02-1315/21
Mostar, 09.09.2021. godine